

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/150190,Tobie-Polsko-hold-dla-powstanca-slaskiego-Urbana-Czecha-Czerwionka-Leszczyny-17-.html>
23.04.2024, 19:46

**„Tobie Polsko” - hołd dla powstańca śląskiego
Urbana Czecha - Czerwionka-Leszczyny, 17
września 2021**

17 września 2021 r. w Czerwionce-Leszczynach na starym cmentarzu, przy ul. ks. A. Pojdy odbyła się uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Urbana Czecha znakiem pamięci „Tobie Polsko”. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Oddział IPN Katowice, Stowarzyszenie Przyjaciół Leszczyn Dzwon oraz Urząd Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny.

W uroczystości wzięli udział krewni Urbana Czecha – jego córka Helena Czech, wnuk Piotr Czech oraz krewna z Krakowa Sylwia Kabaj, Wiesław Janiszewski - Burmistrz GiM Czerwionka-Leszczyny, Jan Kwaśniewicz – naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, uczniowie SP Nr 1, harcerze oraz członkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Leszczyn „Dzwon”.

Śp. Urban Czech urodził się 13 maja 1901 r. w Sośnicy (obecnie Gliwice). Brał udział w III powstaniu śląskim. Zmarł 25 stycznia 1933 r. w Kamieniu.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporzycyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci „Tobie
Polsko”.